



ÚKOL:

Je schopen orientovat se s pomocí buzoly, mapy a azimutu (V)

POPIS ÚKOLU:

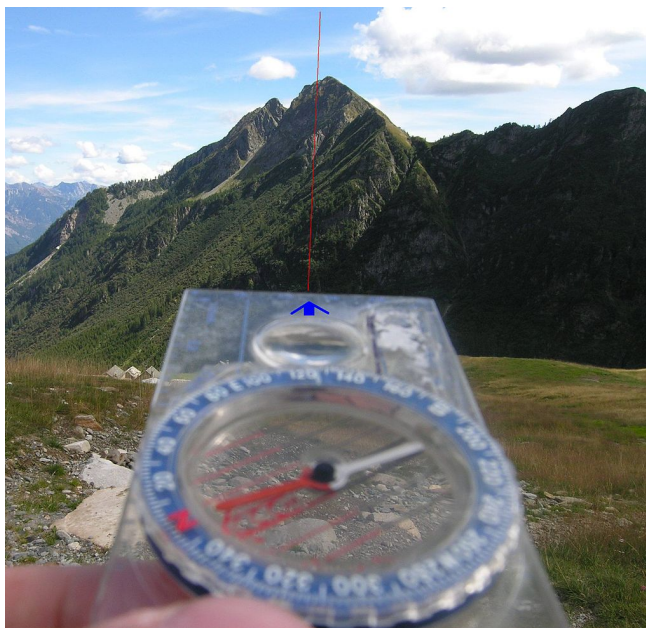
Buzola, mapa, azimut – zní to trochu staromódně? Možná, ovšem někdy se mohou opravdu hodit a dokáží tě vyvést z neznámého místa či rovnou do cíle! Ukaž, že víš, co je to mapa, buzola a azimut a jak se s nimi pracuje. U buzoly správně pojmenuj její části a vysvětli její funkci. Na mapě ukaž světové strany a popiš, k čemu slouží její legenda. Řekni, jaký je význam azimutu, najdi dle zadaného azimutu směr v terénu, urči azimut zadaného bodu v terénu a zvládni pochod dle azimutu zjištěného na mapě.

- I. Buzola – jednoduchý přístroj pro orientaci a navigaci v terénu. Základem buzoly je kompas k určování světových stran doplněný otočným úhломěrem k měření a určování azimutu (úhlu mezi severem a zvoleným bodem). Základní části buzoly jsou šipka a ryska pro práci s azimutem, lupa, pravítko a měřítko, kompas sestávající ze středu a stříelky a otočný kotouč se stupnicí a s ryskami.



- II. Mapa je vyobrazena tak, že na její horní části je sever, na spodní části jih, vlevo západ a vpravo východ. Legenda mapy/mapová legenda je nápověda (klíč) k mapovým značkám použitým v dané mapě. Legenda bývá na okraji tištěné mapy nebo v nápovědě elektronické mapy a obsahuje přehled symbolů jako jsou druhy cest, hranice, orientační prvky v krajině atd. a jejich slovní vysvětlení.
- III. Azimut je úhel, který ve vodorovné rovině svírá určitý směr se severním směrem. Azimut slouží k určování polohy pozorovaného objektu a navigaci.

- Směr v terénu dle zadaného azimutu – na kotouči buzoly se nastaví zadaný azimut. Nastavená buzola se vezme do ruky. Celou buzolou se otáčí tak, aby střelka byla rovnoběžná s ryskami kotouče. Jakmile se tam nastaví, podélná osa buzoly (a průzor) ukazuje k cíli.
- Azimut zadaného bodu v terénu – buzola se nasměruje k měřenému bodu. Otočným kotoučem se otočí tak, aby střelka byla rovnoběžně s ryskami kotouče. Pevný ukazatel buzoly ukazuje na stupnici otočného kotouče hodnotu azimutu.



Azimut bodu v terénu. Buzola míří na bod a kotouč je nastaven tak, aby sever na kotouči odpovídal severu na střelce.

- Pochod dle azimutu zjištěného na mapě – buzola se na mapu přiloží tak, aby dlouhý okraj či střední ryska spojovaly výchozí místo s cílem. Otočný kotouč na buzole se natočí tak, aby se rysky kotouče shodovaly s mřížkou na mapě, a sever na otočném kotouči mířil na sever na mapě. Pevný ukazatel buzoly ukazuje na stupnici otočného kotouče hodnotu azimutu. Kotouč buzoly se ponechá po celou dobu pochodu nastaven na změřený úhel. Nastavená buzola se vezme do ruky. Celou buzolou se otáčí tak, aby střelka byla rovnoběžná s ryskami kotouče. Jakmile se tam nastaví, podélná osa buzoly (a průzor) ukazuje k cíli. Ve směru buzoly se v průzoru najde tzv. dílčí cíl a dojde se k němu. Od něj se opět nastavenou buzolou určí další dílčí cíl a tímto způsobem se pokračuje do hlavního cíle.



Určení azimutu podle mapy. Směr postupu podél okraje buzoly, sever na kotouči odpovídá severu na mapě. Střelka ukazuje náhodným směrem, mapa není zorientována, sever na mapě nesměruje ke skutečnému severu.